

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	553 - 08 - 40
Дата	16 / 06 2015 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ТРУДА, СОЦИАЛНАТА И ДЕМОГРАФСКАТА ПОЛИТИКА

39
09
JK

ДОКЛАД

за първо гласуване на Законопроект за изменение и допълнение на Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, № 554-01-101, внесен от Димитър Кирилов Байрактаров и група народни представители на 26.05.2015 г.

Комисията по труда, социалната и демографската политика, на свое редовно заседание, проведено на 10 юни 2015 г., разгледа Законопроект за изменение и допълнение на Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, № 554-01-101, внесен от Димитър Байрактаров и група народни представители на 26.05.2015 г.

На заседанието присъстваха: г-н Гълъб Донеv, заместник-министър на труда и социалната политика, г-жа Весела Караиванова, подуправител на Националния осигурителен институт и директор на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”, г-н Ивелин Желязков, директор „Тристранно сътрудничество” в Асоциация на индустриалния капитал в България и председател на Надзорния съвет на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”.

Законопроектът беше представен от народния представител Димитър Байрактаров от ПГ „Патриотичен фронт”. С предложените промени се предвижда разширяване на предметния обхват на Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, като в него се включват и случаите на присъдени, с влязло в сила съдебно решение в полза на работниците и служителите вземания, произтичащи от трудови правоотношения. По този начин вносителите целят постигането на по-голяма справедливост при удовлетворяване на присъдени вземания и извън случаите на несъстоятелност на работодателя. Предвижда се правото на гарантирани вземания за работниците и служителите да възниква от датата на издаване на изпълнителен лист, въз основа на заявление-декларация по образец, с приложен изпълнителен лист, подадени от работника или служителя до териториалното поделение на Националния осигурителен институт по

седалището на работодателя. Гарантираните вземания в размер, посочен в изпълнителния лист, ще се определят ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

По разглеждания законопроект бяха предоставени становища от Министерство на труда и социалната политика, Министерство на финансите, Министерство на правосъдието, Национален осигурителен институт, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България и Конфедерация на независимите синдикати в България.

От изброените, в подкрепа на законопроекта са становищата на Министерството на правосъдието и на Конфедерацията на независимите синдикати в България. Министерството на правосъдието счита, че предложенията в законопроекта са в съответствие с гаранциите, предвидени в чл. 242, ал.1 на Гражданския процесуален кодекс и с Кодекса на труда, които предоставят привилегия и защитават в максимална степен интересите на работниците и служителите и по принцип могат да бъдат подкрепени. Следва да се има предвид обаче, че предлаганото разширяване на обхвата на гарантираните вземания е съпроводено с допълнителна финансова тежест, което от своя страна не дава възможност да се прецени рискът от бързо разходване на средства от фонда, с оглед големия брой трудовоправни съдебни дела.

В останалите становища, с които не се подкрепят предложенията в законопроекта, се посочва, че действащият Закон за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР) е в съответствие с Конвенция № 173 на Международната организация на труда относно защита на работниците в случай на несъстоятелност на работодателя и с Директива 80/987/ЕИО на Европейския парламент и на Съвета относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател, кодифицирана с Директива 2008/94/ЕО от 22 октомври 2008 г. Подчертава се, че във вътрешното законодателство на Р България са въведени механизми за закрила на работниците и служителите в случай на несъстоятелност на работодателя с оглед осигуряване на минимално ниво на защита като се гарантират вземанията единствено в случаите, в които по отношение на работодателя е открито производство по несъстоятелност.

Министерството на труда и социалната политика счита, че разширяването на приложното поле на закона би могло да доведе до злоупотреба с право от страна на некоректни работодатели. В становището се подчертава, че Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” (ГВРС) функционира на принципа на солидарност и ако се допусне от него да се изплащат суми, независимо от причината, поради която работодателите не са изплащали

трудови възнаграждения и/или обезщетения, това ще е за сметка на работодателите, които спазват законодателството.

Министерството на финансите изтъква, че предложените промени ще доведат до значителни по размер допълнителни разходи по бюджета на Фонда, което от своя страна ще рефлектира върху консолидираната фискална програма. В мотивите на вносителя липсва оценка за очакваните финансови последици за бюджета на Фонд „ГВРС”, както и информация за очаквания брой на правоимащите лица. Предвид разширяването на кръга на тези лица, следва да се отразят промени и в чл. 14 от ЗГВРСНР, с който се определят приходоизточниците на Фонда. Също така, предложената редакция на § 8 от законопроекта, касаеща промените в чл. 22, ал. 3 от Закона, съдържа противоречие, доколкото при посочен в изпълнителните листове гарантиран размер на вземанията няма какво да се определя в годишния закон за бюджета на държавното обществено осигуряване.

Националният осигурителен институт подчертава факта, че в Гражданския процесуален кодекс законодателят е регламентирал работещ механизъм за събиране и удовлетворяване на паричните вземания посредством образуване на изпълнително производство пред държавен или частен съдебен изпълнител и предвиждането на възможност за получаване на гарантирани вземания извън случаите на несъстоятелност на работодателя ще има нежелани последици.

Асоциацията на индустриалния капитал в България акцентира върху тезата, че Фонд „ГВРС” е специализиран фонд, в който се предвижда целево събираните от работодатели средства да бъдат преимуществено разходвани за друга, новедефинирана цел – да се платят задължения на некоректни работодатели. По този начин Фондът ще престане да е целеви и освен рискът да бъде декапитализиран за кратък срок, ще следва той да предприема и действия по възстановяване на платените вместо осъдения работодател средства. Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България допълва, че предлаганите промени ще създадат предпоставки за злоупотреба със средства от Фонда, както и възможности за източването му чрез умишлено неизплащане на работни заплати. Това от своя страна ще доведе до декапитализация на фонда, задължение за плащане и увеличаване на размера на осигурителната вноска за фонда и ще промени основните принципи, върху които е формиран фонда, а именно – да гарантира плащания на работници и служители при несъстоятелност на техния работодател, а не да се превърне в основен платец на трудови възнаграждения.

В своето становище, Конфедерацията на независимите синдикати в България, макар да изразява принципа подкрепа на законопроекта, поставя въпросът, че с предложението за допълнение в чл. 3 от ЗГВРСНР необосновано се натоварва Фонд „ГВРС” с изплащане на суми, които след това следва да претендира по пътя на регресната отговорност, като встъпил в

правата на кредитора при положение, че длъжникът е в състояние директно да изпълни съдебното решение, с което е присъдено вземането.

В хода на проведената дискусия, бяха изразени мнения, че въпреки несъвършенствата си и нуждата от корекции, законопроектът е добра отправна точка за подобряване на законодателната рамка, която в настоящия си вид не предвижда ефективна защита за работниците и служителите. За реализирането на предложените изменения и допълнения, е необходимо да бъдат извършени промени и в Търговския закон. Като пропуск в действащата уредба беше констатирана липсата на правна възможност работниците и служителите да претендират несъстоятелност на работодателя, както и факта, че вземанията се гарантират от Фонда само за тези работници и служители, които са на работа към датата на обявяване на несъстоятелността.

Въз основа на изнесената статистика, че само 485 души са ползвали средства от Фонд „ГВРС”, който има актив от 250 млн. лв. беше направен извода, че механизмът за гарантиране на вземанията на работниците и служителите не работи ефективно. Беше напомнен и факта, че при настъпване на дефицит във Фонда, той може не може да бъде компенсиран със средства от Републиканския бюджет, а само със увеличаване на размера на осигурителните вноски. Важен аспект на въпроса, който следва да бъде съобразен, е и проблемът за междуфирмената задлъжнялост.

След приключване на обсъждането и гласуване с резултати: „За” – 6 гласа, „Против” – 0 гласа и „Вздържал се” – 8 гласа,

Комисията по труда, социалната и демографската политика прие следното становище:

Предлага на Народното събрание да не подкрепи на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя, № 554-01-101, внесен от Димитър Кирилов Байрактаров и група народни представители на 26.05.2015 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Д-Р ХАСАН АДЕМОВ